

تطور «essentism» از آغاز تا اکنون

واژگان کلیدی

* جوهر

* عمیق‌گرایی

* مادرمانیک

* تشکیک موجودی

* نشانه‌سوژگی

آرش آذریک * hdaneshgah@yahoo.com

دانش آموخته کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

نیلوفر مسیح * niloufarmsih@gmail.com

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان‌شناسی دانشگاه پیام نور کرمانشاه، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)

چکیده:

جوهر یکی از مفاهیم بنیادین فلسفه است، که از تالس تا زمان اکنون دست‌خوش تطورات سیستماتیک شده است. در ابتدا فلاسفه به دنبال ماده‌المواد بنیادین هستی بودند و هر یک ماده‌ای را با مستندات به خصوص پیشنهاد می‌کردند. تا اینکه افلاطون با طرح ایده (مُثُل) و ارسطو با عنوان جوهر قائم به ذات این شاخه تفکری را تکوین بخشیدند. و از زمان ارسطو تا امروز جوهر به مثابه ذات هر پدیداری شناخته شده است. جوهر، جنس نخستین و بنیادین هر چیز است که برای بودن به هیچ چیز دیگری متکی و نیازمند نیست. در این نوشتار مفهوم جوهر از نظر فلاسفه پیشاسقراط، عقل‌گراها، تجربه‌گراها و اندیشه‌های معاصر بررسی شده است. و در نهایت تفاوت و تشابه آن‌ها را نسبت به هم بیان و در نتیجه به تعریف جوهر و خصوصیات آن از منظر تفکر فلسفی مکتب اصالت کلمه خواهیم پرداخت. که بر مبنای عمیق‌گرایی (که هستی را در دو ساحت محدود ثابت و با حفظ و همراهی آن ساحت بی‌پایان متغیر تبیین کرده است) نه مطلق (ذات=غیرتاریخی‌گرایی) و نه نسبی (قرارداد=تاریخی‌انگاری) شکل گرفته است؛ که در تقابل با تعریف ارسطو که بنیان‌روایت جهان سنت و حتی بسیاری از نحله‌های مدرنیسم است، بر بنیان‌روایت عمیق‌گرایی نگرشی نوین را نسبت به مفهوم جوهر تبیین می‌کند.